

На думку Г. Селевка [2], компетентнісний підхід означає поступову переорієнтацію провідної освітньої парадигми з переважаючою трансляцією знань і формування навичок на створення умов для оволодіння комплексом компетенцій, які означають потенціал, здатність випускника до виживання і стійкої життєдіяльності в умовах сучасного багатогалузевого (соціально-політичного, ринково-економічного, інформаційно-комунікаційного) насиченого простору.

Відзначимо, що в Україні в останні роки активізувалися дослідження питання запровадження компетентнісних підходів в освіті. Все більше педагогів-дослідників та освітян-практиків звертаються до ідей компетентнісного підходу в освіті як одного із провідних напрямів вдосконалення національної системи освіти. При цьому поняття компетентності означає сукупність знань, умінь, навичок і ставлень, що дають змогу особистості ефективно діяти або виконувати певні функції, спрямовані на досягнення певних стандартів у професійній галузі або певній діяльності.

Література:

1. Болотов В. А., Сериков В. В. Компетентностная модель от идеи к образовательной парадигме. *Педагогика*. 2003. № 10. С. 7–13.

2. Селевко Г. Компетентности и их классификация. *Народное образование*. 2004. № 4. С. 138–143.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-041-4-87>

ПРОБЛЕМА ІНТЕРАКТИВНОГО ОБГОВОРЕННЯ ІЛЮСТРАТИВНОГО НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ЗА УМОВ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ ОСВІТИ

Груша М. М.

кандидат біологічних наук,

доцент кафедри біології

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

м. Київ, Україна

У зв'язку зі складною епідеміологічною ситуацією в більшості регіонів світу, розвиток освіти проходить складний етап адаптивних

змін, що сприяють активному використанню дистанційної та змішаної форм навчання.

Проблема дистанційного навчання не є новою. Але раніше вона розглядалася, як правило, через запит суспільства на підготовку у великому обсязі кваліфікованих співробітників для окремих галузей економіки та сфери послуг. Протягом декількох останніх десятиліть, в світі для задоволення цього попиту було запущено потужні інтернет платформи, на зразок *MOOC*. Їхня діяльність переважно спрямована на *on-line* перекваліфікацію фахівців, опанування здобувачами освіти основ спеціальності або їх ознайомлення з вузькоспеціалізованими аспектами окремих напрямків професійної діяльності [1].

Застосування жорстких карантинних обмежень, направлених на протидію поширення серед населення коронавірусу *SARS-CoV-2*, в галузі освіти було реалізовано через повсюдне застосування дистанційної або змішаної форм освіти. Ці форми освіти були першочергово застосовані в сфері вищої і середньої спеціальної освіти, оскільки студентство є однією з найбільш мобільних верств населення. За умов *lockdown*, що періодично запроваджувався в різних країнах світу, та, навіть, більш м'яких умов адаптивного карантину, кількість соціальних контактів серед представників різних прошарків суспільства була істотно обмежена. Останнє призвело до змін в психологічному профілі окремих соціальних груп [2].

Важливим аспектом проблеми повсюдного застосування жорстких карантинних обмежень був стан готовності учасників освітнього процесу перейти до нових для них форм навчання. Запровадження цих нових для більшості здобувачів освіти і педагогів форм роботи було на початкових етапах спряжено з необхідністю подолання низки технічних, психологічних та методологічних проблем. Однією з них було забезпечення ілюстративного супроводження обговорень навчального матеріалу. За умов аудиторного навчання пояснення окремих питань в межах навчальної програми дисциплін часто доповнюється використанням наочностей, наприклад, у вигляді схем та рисунків, що створюються викладачем в інтерактивному режимі на дошці. Інтернет-технології навчання з використанням окремих програмних продуктів для організації *on-line*-конференцій також надають широкі можливості для використання не лише готового ілюстративного матеріалу, а і для інтерактивної роботи [3]. Проте, за умов широкого запровадження дистанційної форми навчання стала очевидною недостатня технічна підготовленість педагогів до застосування в *on-line*-режимі таких методів в межах інтернет платформ, вебінарів та *on-line*-конференцій. Крім того, здобувачі освіти,

незважаючи на свою більшу обізнаність в застосуванні інтернет-технологій в повсякденному житті, виявилися також методологічно і, як наслідок, психологічно не готові до інтерактивного обговорення ілюстративного матеріалу.

Метою нашого дослідження було визначення стану готовності здобувачів вищої освіти до обговорення ілюстративного матеріалу навчальних занять в інтерактивному режимі за умов запровадження дистанційної форми освіти.

Дослідження було проведено із застосуванням методу анонімного заочного анкетування 114 студентів-медиків 1 курсу. Від здобувачів освіти було отримано інформовану згоду на включення отриманих від них даних до інформаційної бази результатів анкетування. Відсутність надісланої анкети трактувалося як відмова від участі в дослідженні. Всі отримані анкети були позбавлені будь-якої інформації, що давала змогу ідентифікувати респондента. Анкета складалась з 6 буферних і 4 основних запитань, сутність яких була детально пояснена респондентам.

Серед 114 учасників дослідження 70,2 % респондентів (n=80) надали заповнені анкети, що на тлі зниження інтенсивності соціальних контактів серед різних верств населення свідчить про високий інтерес студентської аудиторії до дослідницьких проектів та готовність брати в них участь. За результатами аналізу анкет тих респондентів, які надали інформовану згоду на участь в дослідженні 95,0 % (n=76) осіб зазначили, що використання «віртуальних дошок» на *on-line* платформах для проведення відео-конференцій покращує сприйняття навчального матеріалу, 3,8 % (n=3) – вказали на відсутність такого ефекту і 1 особа не визначилася з впливом використання цієї програмної опції. Позитивну роль схем, що створювалися викладачем в *on-line*-режимі, на засвоєння матеріалу навчальної дисципліни підкреслили 93,8 % (n=75) анкетованих і лише 6,2 % (n=5) респондентів не вбачали переваг в застосуванні такого способу пояснення. Водночас, серед учасників дослідження, що надали інформовану згоду, тільки 47,5 % (n=38) анкетованих осіб зазначили наявність власного досвіду використання інтерактивного режиму «віртуальної дошки» при обговоренні навчального матеріалу під час навчання у виші.

Результати нашого дослідження свідчать про наявність запиту з боку здобувачів освіти на ефективне викладання навчального матеріалу за умов запровадження дистанційної форми освіти. В той же час, виявлено недостатній рівень власного досвіду студентів щодо інтерактивного навчання в *on-line*-режимі. На наш погляд, більш активне залучення студентів до інтерактивного обговорення

ілюстративного навчального матеріалу є одним з шляхів підвищення ефективності та якості навчання.

Література:

1. Теорія та практика змішаного навчання : монографія / В.М. Кухаренко, С. М. Березенська, К.Л. Бугайчук та ін.; за ред. В.М. Кухаренка – Харків: «Міськдрук», НТУ «ХПІ», 2016. – 284 с.
2. Досвід переживання пандемії covid-19: дистанційні психологічні дослідження, дистанційна психологічна підтримка: матеріали онлайн-семинарів (23 квітня та 15 травня 2020 р., Київ). Київ, 2020. 121 с.
3. Дистанційне навчання як сучасна освітня технологія: матеріали міжвузівського вебінару (31 березня 2017 р., м. Вінниця). Вінниця, 2017. 102 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-041-4-88>

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ З ПРАВОМ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ У РОБОТІ З ДОШКІЛЬНИКАМИ

Гуманкова О. С.

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри англійської мови з методиками викладання
в дошкільній та початковій освіті
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

Михайлова О. С.

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри англійської мови з методиками викладання
в дошкільній та початковій освіті
Житомирський державний університет імені Івана Франка
м. Житомир, Україна*

Процеси інтеграції української мовної освіти у європейський освітній простір актуалізують проблему ранньої іншомовної освіти та підвищують вимоги до професійної підготовки вихователів, які здійснюють навчання іноземної мови дітей дошкільного віку.